

1. FOLGA (34) sb f

o oraz a jasne.

sg N folga (2). ◇ G folgi (15). ◇ A folgę (8). ◇ I folgą (4). ◇ L foldze (1). ◇ pl N folgi (1). ◇ A folgi (3).
Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Łagodne traktowanie, jego przejawy i skutki pobłażanie, względy, ulga, przywilej, ustępstwo, odpuszczenie, zwolnienie z obowiązku; *allenimentum, allevamentum, allevatio, laxamentum, levamen, levamentum, levatio, mollimentum, relaxatio, remissio* Cn (34) : *KuczbKat* 295; *CzechRozm* 238v, 239; rzecz zączętą/ wżákże z opużczánim wielu rzeczy y z folgą kończyć zą Bożą pomocą będę. *CzechEp* 228, 86, 209; Kto chce áby wieżę wysiedział głównik á folgi od vrzędu nie miał/ muśi łam z nim siedzieć. *GórnRozm Cv marg*; yednem [*poddanym*] folge tziniono drugie y nazbit vcifkano. *Paprup G3v*; *GrabowSet* 12; Y rofkazał Rotmiśtrzewi łtrzedz go [*Pawła*]/ á izby miał folgę [*iussitque centurioni custodire eum et habere requiem*: izby miał wczás *WujBib*; *WujNT Act* 24/23; częłtokróć Podkomorzowie albo ich Komornicy przewłóczáli grńnice/ álbo z folgi niektoréy [*favore quodam JanStat* 421]/ álbo zą potrzebą iednéy łtrony *SarnStat* 463 [*idem*] 935; *SzarzRyt* C4.

folga kogo, czego (2): ząprawdę prawdziwa wolność nie należy w łwowolności czynienia co fię podoba/ áni w zbytniey foldze praw przeciwo tym [*nec in nimia legum indulgentia in eos*]/ ktorzi fię głównych wyłtępkow dopuśłili *ModrzBaz* 71 v; A któryby w przeiężdżánim nie był poyman/ ále krádomie álbo zą folgą Stárołtow [*conniventia capitaneorum JanStat* 1036] przeiechał *SarnStat* 1237.

folga od kogo (2): y ci bez pożytkow fwych w Rzeczy p. náfzey nie łą/ á ile ci co wiewłżą folgę od zwierzchności łwey máią *GrabPospR* L4, Mv.

folga z czego (1) : Przeto iuż iednego pozwolić chcełz/ á przedię łobie z inłzego folgi łzukałz. *CzechRozm* 248.

folga przeciw komu (1): tymi łłowy nie co inłzego pokázował Chriłtus Pan/ iedno folgę łwoię przeciw nowym á ielżcze mocą zwirzchu nie przyobleczonym vcźniom łwym *CzechEp* 169.

folga w czym (4): *GórnTroas* 66; A to włżyłtko zaráz łkoro wysiędzie z morzá na brzég, ma poprzyśiádz y potwiérdzić, okrómia Artykułu złtrony częłści Inłlantckieý ziemie: w czym folgá záchowána iest do onégo czáfu, áże przydzie ku polłesłiieý przerzeczonégo krolełtwá Szwedzkiego *SarnStat* 109; ci co od pńnow fwych/ [.,.] dołyc obciázeni łą/ ci mułżą w wypráwie tey folgę mieć *GrabPospR* M3, Mv.

Szeregi: »folga i miłosierdzie« (1): Acz Cefárze pobożni práwá ná heretyki vporne piłáli: iednák z wielką folgą y miłosierdzim to czynili. wiewcey piłmem y polłtráchem/ niźli rzeczą y karánim złóści ich y iády hámuiąc. *SkarKazSej* 687b.

»folga i przypodobywanie« (1): Iełt wiele tákich ludzi, ktorzy mowić kwoli Wolą, niźli to coby pożytecno było. A zátym te folgi y przypodobywńnia, Przemagáią przyłtoyność *CiekPotr* 5.

»folga a ulitowanie« (1): Tych tedy rofkázuie [*apostól*] tńm łtrofowńć/ ińko iuż ofádzonych: drugich z folgą á ulitowńniem rofkázuie z ognńń błędow y potępienia ich wyrywńć. *PowodPr* 38.

»wolność i folga« (1): ci co wolności y folgi łwoie máią ku zbierńniu hoynieýłżych pożytkow/ mogń tńkże ińko y miełżczńnie wyprńwę czynić *GrabPospR* M2v.

Wyrażenie przyimkowe: »bez folgi« (7): łam ma być obieźon bez folgi. *UstPraw* K2v [*idem* (4)] *SarnStat* 291, 384, 925.

~ *bez folgi kogo* (1): A gdzieby też męzoboicza zyw bel a prawem przekonąn takovy ma w wiezy na dolie łiedziecz nikogo niewymvyącz bez włfei folgi onego staroſty v ktoregobi tęn męzoboicza kążn czirpiał. *ComCrac* 16.

Szereg: »bez folgi i miłosierdzia« (2): *CzechRozm* 87v; Gdzie Moizełz proroká y śniárzá/ á nád to y brátá namileyłzego/ ktoryby iedno od Bogá iedynego Izráelłkiego/ do obcych Bogow odwieść drugiego vsiłował/ rofkázuie kámionowác bez włzelákicy folgi y miłosierdzia. *CzechEp* 31. ~

2. [*Niedopilnowanie, niebacznosc*: Nieprzyaciel zá folgá łzpiegow ułzedł. *PaprHerby* 163 (*Linde*).]

Synonimy: 1. *swoboda, ulżenie, wczas, wolnośc*.

Cf FOLG

TZ